

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	1 / 2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета: розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; формувати психолого-педагогічну готовність магістрів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання:

- аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (навчально-виховний процес, управління, викладач, студент тощо);
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проектами.
- ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність ефективно реалізовувати освітній процес у ЗВО з урахуванням основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача, використовуючи сучасні методи й інноваційні технології; ефективно вирішувати дослідницькі та інноваційні завдання у сфері освіти й соціальної педагогіки.

Програмні результати навчання

РН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

РН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

РН 15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

РН 22. Викладати соціально-педагогічні дисципліни з використанням сучасних методик, інструментів і технологій; створювати сприятливе для

здобувачів освіти відкрите освітнє середовище, спрямоване на забезпечення результатів навчання.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Загальні основи педагогіки вищої школи	Розуміти місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Знати методологію педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Охарактеризувати компоненти цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Визначати закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Знати категорії педагогіки вищої школи. Аналізувати стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття та визначати пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.	Опрацювати текст Закону України «Про вищу освіту».
2.	Зміст освіти у вищій школі. Методи і засоби навчання у ЗВО	Розуміти предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Володіти організацією навчально-виховного процесу у ЗВО. Знати закони, закономірності навчання та нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Визначати структуру процесу навчання у ЗВО. Дотримуватися дидактичних вимог до вибору методів навчання у закладі вищої освіти.	Підготувати е-презентацію на тему: «Методологія педагогіки вищої школи». Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні».

3.	Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і умінь студентів у ЗВО	Знати основні форми організації навчання у вищій школі. Володіти методикою їх проведення. Засвоїти систему діагностики знань і умінь студентів у закладі вищої освіти. Розуміти значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Вміти здійснювати контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.	Розробити конспект лекції відповідно до спеціальності (тема за вибором студента). Тести.
4.	Виховна робота зі студентською молоддю	Знати структуру виховного процесу ЗВО. Вміти організувати виховну роботу зі студентами у вищій школі. Розуміти психологічні особливості студентського віку. Визначати типологію студентів. Розкрити завдання національного виховання студентської молоді у ЗВО. Обґрунтувати зміст, напрями, форми та методи виховної роботи зі студентами. Виділяти критерії вихованості особистості.	Підготувати сценарій виховного заходу у ЗВО (тема за вибором студента).
5.	Навчально-дослідна і науково-дослідна робота студентів	Розуміти суть навчально-дослідної роботи студентів. Визначати науково-дослідну роботу студентів як складову фахової підготовки. Знати види і форми науково-дослідної роботи студентів у сучасних ЗВО.	Презентувати результати наукового дослідження (за темою дипломної роботи).
6.	Основи управління у вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності	Розуміти основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Виділяти педагогічний менеджмент як сучасну теорію управління освітою. Знати систему управління закладом вищої	Сформулювати 8–10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.

	викладача вищої школи	освіти. Визначати особливості діяльності викладача ЗВО. Обґрунтувати професійно-педагогічне спілкування й типологію особистості викладача вищої школи.	
7.	Науково-теоретичні основи педагогічної майстерності викладання у вищій школі	Знати поняття педагогічної майстерності, її складові, елементи та рівні педагогічної майстерності.	Опрацювати Закон України «Про вищу освіту» і з'ясувати функціональні обов'язки керівника ЗВО і керівників його структурних підрозділів.
8.	Актуальні проблеми формування педагогічної майстерності викладача ЗВО	Визначати особливості діяльності викладача ЗВО. Знати типологію особистості викладача вищої школи, його педагогічну культуру та техніку. Здійснювати профілактику синдрому професійного вигорання	Підготувати е-презентацію на тему: «Інноваційні технології навчання у вищій школі».
9.	Взаємодія викладача-педагога та студентської аудиторії	Знати особливості взаємодії викладача і студентів у закладі вищої освіти. Розуміти соціологічну проблему такої взаємодії. Визначати позицію викладача в процесі взаємодії зі студентами.	Опрацювати одну з наукових статей провідних учених у галузі педагогіки вищої школи.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Контрольна робота	20
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Оцінювання здійснюється за національною та ЄКТС шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «8.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).

Поточний контроль відбувається за результатами виконання самостійних робіт (опрацювання літератури, написання рефератів, конспектування першоджерел, ведення педагогічного словника).

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за п'ятибальною шкалою. На завершення теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок на семінарських заняттях в 5-бальній шкалі множиться на коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отримані заняття у підсумку складає 25 балів. Максимальна оцінка – 50 балів (25+20 к.р.+5 с.р.)

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські заняття	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1				25
Самостійна робота																5		5
Контрольна робота															20			20
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	20	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Гладуш В. А., Г. І. Лисенко. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с.	
2. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп.. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 456 с.	
3. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.	
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Знання, 2012. 486с.	
5. Кулик І.В. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача : методичні рекомендації. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 66 с.	

6. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : ВПЦ «Київський університет», 2007. 80с.
7. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус і методичний матеріал: навч.-метод. посіб. Харків : ХОГОКЗ, 2020. 84 с.
8. Михайлишин Г.Й., Кондур О.С. Професійні цінності сучасного педагога як основа забезпечення якості освіти колект. моногр. Інноваційні освітні технології в Новій українській школі [колективна монографія] / за ред. проф. Будник О. Б. Івано-Франківськ, 2021.
9. Михайлишин Г.Й., Кондур О.С., Грібович А.Л. Система менеджменту якості вищої освіти. Інноваційний університет і лідерство: проект і мікропроекти – III. Варшава: Fundacja “Instytut Artes Liberales”, 2019. С. 88-97.
10. Нечепоренко Л. С. Педагогічна майстерність: монографія. Харків : ХНУ, 2019. 276 с.
11. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
12. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
13. Словник-довідник з педагогіки і психології вищої школи / [підгот. Н. Є. Герасимова та ін.] Черкаси : ЧНУ, 2010. 212 с.
14. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
15. Kondur O., Mykhaylyshyn G., Serman L. Innovation of education and educational innovations in conditions of modern higher education institution // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Vol. 5, No. 1 (2018). P.9-16.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач	Михайлишин Галина Йосипівна
Контактна інформація викладача	+0988583584 halyna.mykhailyshyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу полягає у гуманістичній спрямованості щодо поваги до особистості студентів як майбутніх фахівців своєї справи, академічній доброчесності, педагогічному співробітництві між викладачем та студентами,

поданні та засвоєнні навчального матеріалу різними методами та способами зручними для студентів та викладача, розвиток інтелектуальних здібностей та практичних навиків у майбутній професійній діяльності.

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. – Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдань пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна</p>

	за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-локументи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .

Викладач

Михайлишин Г.Й.